

Nýggj bók um føroyska búskapin:

Skal vera við til at menna og fjøltátta føroyska búskapin

JAN MÜLLER

Í hesum døgum er komin út ein fyrri føroysk viðurskipti heldur sjáldsom bók. Hon snýr eg um nakað, sum vit føroyingar ikki halda okkum vera nóg stinnar og góðar til, nevniliga búskap.

Bókin eitur „The Faroese Economy in a Strategic Perspective“. Tað er Lise Lyck, sum undirvísir á handilsháskúlanum í Keypmannahavn, ið er ritstjóri. Tað er NordREFO, „Nor-

diske Institutet for regionalpolitisk forskning“, sum gevur bókina út.

Hetta er fyrstu ferð bók er givin út, sum gevur eina samlaða mynd av føroyska búskapinum. Hyggja vit í innihaldsyvirlitið siggja vit, at evnini eru mong og fjølbroytt og har eru bæði føroyskir og útlendskir rithefndar, sum hvør í sínum lag royna at víðgera tey ymsu evnini og koma við sínum boðum uppá framtíðina.

Higartil bara fiskivinna

Um bakgrundina fyri bókini er at siga, at Føroyar fram til búskaparligu kreppuna var tann einasti búskapurin í heiminum, sum megnaði at útvíkja ein vælferðarbúskap, sum fult og heilt varð grundaður á eina „specialiseringsstrategi“ fyri fiskivinnuna.

Kreppan hevur sjónliga víst, at tað ikki longur er møguleiki fyri at sameina ein javnan vælferðarútvík-

Bjarne Lindstrøm, stjóri á norðurlenska stovninum fyri regionalpolitiskari gransing og Lise Lyck, ritstjóri av nýggju bókini handaðu lögmanni Edmund Joensen fyrsta eintakið av nýggju bókini. Mynd Jens K. Vang

ling við fiskivinnuni sum einastu berandi vinnu. Hetta kann so hava við sær, at tú kanst leggja teg eftir at fáa økt um tað, sum eisini verður nevnt „overførselsindkomster“ ella fremja eina „diversifikation“ av sjálvri framleiðsluni, soleiðis at aðrar vinnu kunnu stuðla uppundir inn-tøkurnar frá fiskivinnuni.

Bókin, sum her verður umrødd, er skrivað við tí huga, at ein diversifikationsstrategi verður brúkt.

Føroyskar loysnir

Búskaparliga kreppan í Føroyum gjørdist skjótt eisini til eina politiska kreppu og eina kreppu millum Danmark og Føroyar. Danskur politikkur varð meira ella minni kroystur inn á føroyingar, og ein lítill herur av í høvuðsheitum danskum serfrøðingum gjørdi „Føroyaloysnir“.

Bókin er skrivað út frá einum sjónarvinkli, at føroyskir trupulleikar krevja

„føroyskar loysnir“ og síðani eina mobilisering av føroyskari ekspertisi.

Bókin er so eisini skrivað út frá tí sannføring, at føroyski búskapurin hevur meira brúk fyri internationalisering og globalisering og hetta krevur so aftur búskaparbókmentir á enskum máli.

Endamálið við bókini er at geva eina samanhagandi mynd av føroyskum vinnulívi, sum so kann vera eitt útgangsstøði fyri eina vinnustrategi. Við undantaki av landbúnaði og fyrising er hetta sambært Lise Lyck, ritstjóra eydnast.

Ætlanin er so eisini, at bókin skal vera ein góð grundbók í búskapi fyri útlendingar fyri harvið at økja um vitanin um Føroyar.

Bókin skal eisini vera brúkt við tí fyrri eygað at fáa fløgur gjørdar í Føroyum. Somuleiðis skal hon verða brúkt í undirvísingini og útbúgving í Føroyum. Eisini kann hon kom væl við, tá neyðugt er hjá bæði tí almenna og virkum at finna fram til veikleikar og styrki í teimum ymsu vinnugreinum.

Eitt endamálið við bókini er so eisini at fáa eitt breitt tjak um vinnuspurningar og búskap. Samanlagt kann sigast, at hon skal vera við til at gera føroyska búskap meira fjøltáttaðan.

Lise Lyck sigur, at tað hevur verið bæði drúgt og strævið arbeiði at gera hesa bókina til veruleika. Hon heldur, at tað er sera avgerandi, at tað ikki verður stóðgað á við hesi bókini, tí endamálið við henni er júst at fáa fólk at taka nýggj stig, sum kunnu gagna føroyska samfelagnum bæði í dag og í framtíðini.

Uppfylling avgerandi

M.a. heldur hon, at tað kundi verið áhugavert at skipa fyrri eina altjóða vinnuráðstevnu í Føroyum móguliga fyrri at halda 50 ára dagin fyri Heimastýrinum.

Stovnssetan av einum vinnuráð, sum fevnir bæði um føroyingar og útlendingar. Hesi kunnu so eina ferð um árið koma við vinnupolitiskum tilmælum. Eitt annað hugskot er at skapa fyrri eina norðurlandskari ella norðuratlantiskari vinnumessu í Føroyum.

Eisini kann tað hava stóran týdning at skipa eina føroyska vinnuskráseting.

Fjølmiðlar stóran týdning og ábyrgd

Av øðrum kann nevast eitt opið vinnuuniversitet, har tað verða hildnir fyrilestrar í útvarpi um stovnssetan av sjálvstøðugum virki, marketing, design, sølu-møguleikar, joint venture, management osfr.

Lise Lyck nevnr eisini eitt vinnuforum á Internetinum sum ein móguleika umframt at fáa vinnulæru inn í skúlarnar sum yrkisgrein.

Hon heldur tað hevur stóran týdning, at føroyska

Innihaldið í bókini

Preface
Lise Lyck

1. Facts about the Faroese Islands
Lise Lyck

2. Introduction
Lise Lyck

3. Methodological Approach
Lise Lyck

4. Faroese Fisheries
Kjartan Hoydal

5. Fish production and Exports
Niels Sørensen

6. Fish and Fishery
Óli Jacobsen

7. Aquaculture - Fish Farming on the Faroese Islands
Andrias Reinert

8. Other Manufacturing Industries
Rúni Hansen

9. Production of Private Services
Bjarni Olsen

10. Transport
Thomas Magnussen

11. Tourism
Jan Mortensen

12. School Education in the Faroese Islands

13. Knowledge Infrastructure
Signar Heinesen & Wilhelm Petersen

14. Banking and Financing
Malan Johansen

15. Mortgage Credit in the Faroese Islands
Kai Lemberg

16. The Faroese' Exchange Rate System
Thomas Dam

17. Towards a Faroese Oil and Gas Regime? Strategic Options
Jerome D. Davis

18. Oil - The Potential Contribution by Oil to the Faroese Economy
Arni Olafsson

19. Labor Force in a Dual Strategy
Jógvan Mørkøre

20. The Editor's Strategic Considerations on the Faroese Economy
Lise Lyck

fjølmiðlarnir royna at taka tráin upp og fylgja upp tí, sum kemur fram í bókini fyrri harvið at skunda undir eina sunnan og skilagóðan vinnulívsútvíking í Føroyum.

Anti-Virus

McAfee - heimsins stórsti framleiðari av antivirusforritum, hevur júst rætta og bestu forritini til at verja tygara dáta móti skaðiligum telduvirusum.

VIUSSCAN™ - Finnur og burturbeirir kend og nýggj telduvirus á diskum, fløgum, harðdiskum og líknandi dátagoymslum. VirusScan fæst til DOS, Windows, OS/2, Machintosh og UNIX.

WEBSCAN™ - Kannar forrit og dáta, ið verða móttikin um internetið. WebScan virkar saman við NetScape, MS-Explorer og fleiri øðrum internet forritum.

NETSHIELD™ - Verður lagt á net-serveran og kannar øll dáta og forrit, ið verða goymd ella lisin á serverarum. NetShield fæst til Novell NetWare og Windows NT-server

WEBSHIELD™ - Ein sokallaður "Firewall", ið verjir Web-serveran móti telduvirusum

BOOTSHIELD™ - Verjir móti bootvirusum við at kanna bootsectorin tá teldan startar.

ROMSHIELD™ - Er ein bootprommur, ið verður settur á netkort. RomShield kannar bootsectorin fyri telduvirus áðrenn stýrskipanin verður innlisin.

McAfee

690 Oyndarfjørður, TF 44872
fax 44873, e-post mcafee@oivnet.fo